

ШИРОКІВСЬКА
ГРОМАДА

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН 2019

Підготовка та друк цього видання стали можливими в рамках реалізації проекту «Децентралізація: прозорість та ефективність в медицині та освіті (ДІЕМО). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору уряду Сполучених Штатів.

Бюджет громади та його наповнення - це досить складна тема для пересічного громадянина. Але розуміння бюджетного процесу дозволить жителям громади знати, звідки беруться кошти та на що витрачаються. Прозорість та доступність викладеної інформації про бюджет для громадян потрібні ще й для того, щоб позбутися стереотипної думки у населення про корупцію та розкрадання коштів місцевою владою. Відтак, цей проект дозволить нам вести фінансовий діалог між владою та жителями простою мовою, зрозумілою кожному.»

Людмила Нічіпорчук

*начальниця відділу фінансів, економічного розвитку,
інвестицій та регуляторної діяльності Широківської громади*

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян, який Ви тримаєте у руках, – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною Вам і Вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Бюджет громади – це кошти всіх її мешканців, які не витрачаються лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання коштів бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

Фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

ТРАНСФЕРТИ

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери та житлово-комунального господарства тощо. Тобто, на будівництво, модернізацію шкіл, садочків, амбулаторій, клубів клубівта капітальний ремонт доріг.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплату заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

ДОТАЦІЇ

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

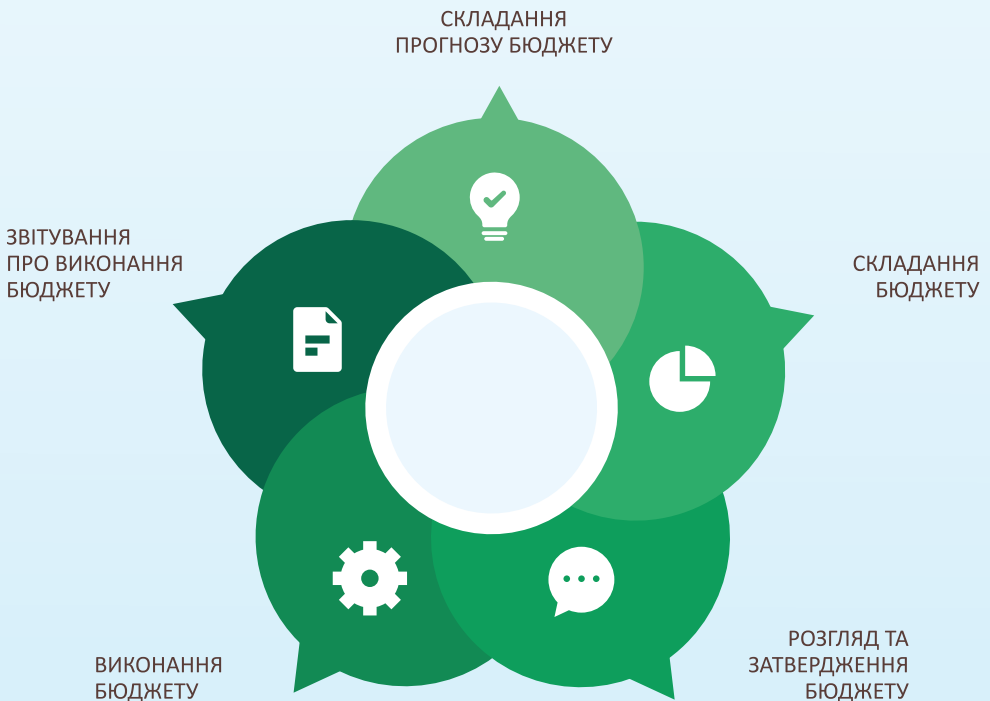
СУБВЕНЦІЇ

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися із одного місцевого бюджету іншому.

Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів – з міського в обласний бюджет.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Разом 3. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися наступні 3 роки, а також, на які цілі витратимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

01 Липень-вересень

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документа. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місяцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

02 Травень-жовтень

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

03 Листопад-25 грудня

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

04 Січень-грудень

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Подати проект на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

05 Січень-15 березня

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Вже по завершенню бюджетного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

Населення громади:

12 836
мешканців

51%

Працездатне населення: **6 659** осіб

Промислові підприємства громади:

ПП «ЕЛТІЗ»
(виробництво трансформаторів,
електрореакторів, дрочерів)

Виробничо-комерційна
фірма «Берегиня»
(виготовлення меблів)

«Металоінвест»
(будівельні металокожухи)

Підприємства відновлювальної енергетики:

ТОВ «Сонячні стандартні рішення»

ТОВ «СОЛАР ЛЕНД ЕНЕРДЖІ»

ТОВ «ШИРОКЕ СОЛАР ПАРК»

Сільгосп-підприємства громади:

ПраТ «Александр-агро»

ТОВ «Сонячне 2007»

ТОВ «НАІ»

ТОВ «Оріс-нива»

ПП «АФ «Славутич»

ФГ «Марія»

Галузі діяльності підприємств:

сільське господарство, торгівля,
виробництво та розподіл електроенергії,
виробництво будівельних матеріалів,
транспорт, машинобудування (20%),
харчова та переробна галузі (20%)

Земля сільськогосподарського призначення:

16 561 га (45,9% загальної площі земель громади)
фермерські господарства - **3 321,02 га**, особисті підсобні господарства - **871 га**, присадибні ділянки - **1 394,5 га**, товарне с/г виробництво - **1342 га**, ділянки для садівництва - **659,8 га**.

Медицина:

5 амбулаторій загальної практики, **2** фельдшерських пункти, **2** фельдшерсько-акушерські пункти.

(Центр первинної медико-санітарної допомоги «Сімейний лікар»)

Освіта:

6 шкіл
(з дошкільною ланкою)

Стан доріг в громаді

118 км

71 км

- Потребують капітального ремонту
- Потребують поточного ремонту

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Крім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

З урахуванням проведених заходів та обговорень за участі мешканців громади, результатів опитувань та підсумкової аналітичної роботи для Широківської ОТГ на період до 2022 року є актуальним наступне визначення стратегічного бачення майбутнього:

Широківська громада – економічно спроможна і соціально-орієнтована спільнота, територія комфортного проживання людей, які забезпечені основними муніципальними, комунальними і соціальними послугами та мають можливості розвитку у різних сферах життєдіяльності.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.

Зростання економічної спроможності громади.

- 1.1. Створення умов для залучення інвестицій і розвитку сучасних виробничих підприємств.
- 1.2. Збільшення можливостей для розвитку малого і середнього бізнесу.
- 1.3. Підвищення туристичної привабливості території.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2.

Підвищення якості життя мешканців громади.

- 2.1. Розвиток комунальної і транспортної інфраструктури.
- 2.2. Покращення умов надання послуг у сфері культури і дозвілля.
- 2.3. Соціалізація та інтеграція людей з інвалідністю.
- 2.4. Підвищення привабливості громади для молоді та сімей.
- 2.5. Розвиток громадської активності.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3.

Покращення послуг, які надаються в громаді.

- 3.1. Покращення якості освітньої галузі.
- 3.2. Покращення якості медичного обслуговування.
- 3.3. Покращення якості соціальних послуг.
- 3.4. Покращення якості надання адміністративних послуг

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

На сьогодні Широківська об'єднана територіальна громада перебуває на прямих міжбюджетних відносинах з Державним бюджетом країни, самостійно розподіляє значну частину податків.

Одним із бюджетонаповнюючих видів доходів є податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). Його питома вага найбільша в місцевому бюджеті і складає 45,5% від загальних надходжень. Інші вагомі бюджетонаповнюючі податки місцевого бюджету ОТГ: акцизний податок - 15,9%, плата за землю (включаючи орендну плату) - 13,9%, єдиний податок 22,5%.

ТРАНСФЕРТИ

Освітня субвенція	19 814,6
Медична субвенція	7 460,0
Субвенція підтримки осіб з особливими освітніми потребами	117,5
Субвенція на відшкодування вартості лікарських засобів	82,5
Всього	27 474,6

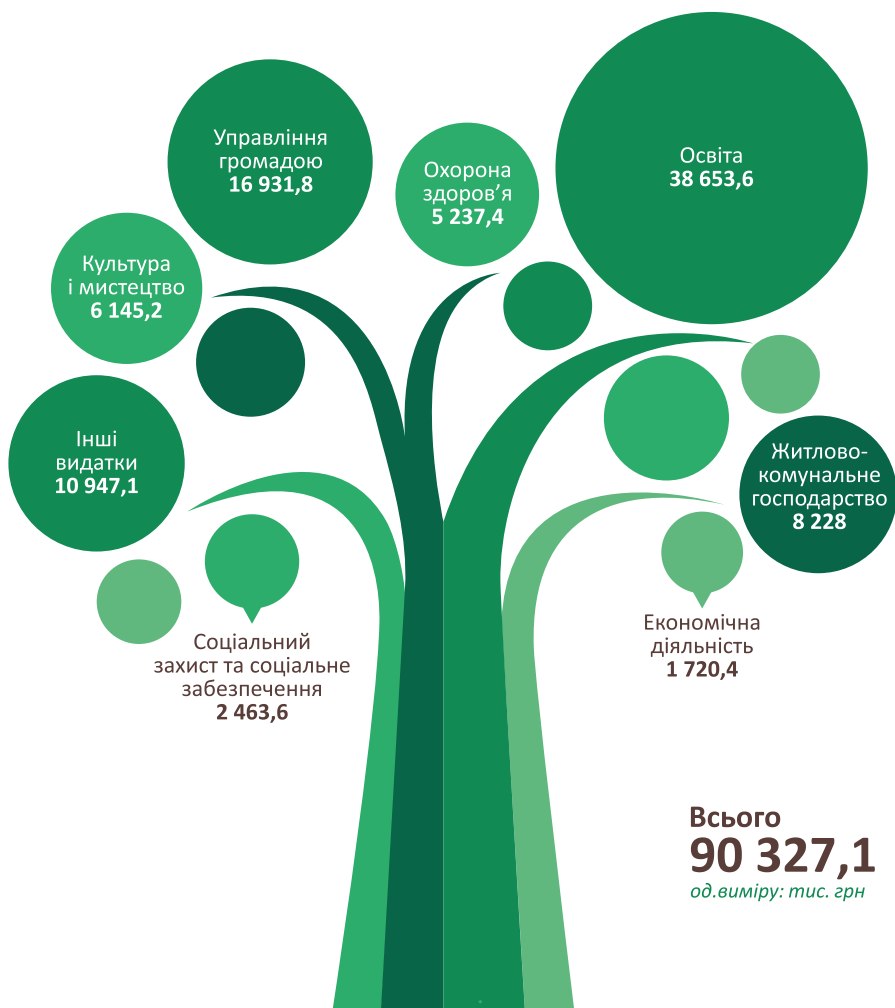
ВЛАСНІ ДОХОДИ ГРОМАДИ

Податкові надходження (всього)	62 138,9
Податок на доходи фізичних осіб	28 623,7
Податок на прибуток підприємств	410
Акцизний податок	9 980
Податок на майно	8 973,2
Єдиний податок	14 140
Екологічний податок	12
Неподаткові надходження (всього)	713,6
Доходи від власності та підприємницької діяльності	512,1
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	102,5
Власні надходження бюджетних установ	55
Інші	44
Всього	62 852,5

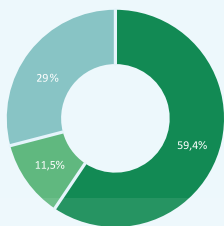
НА ЩО ВИТРАЧАЮТЬСЯ КОШТИ

На сферу освіти йде 43% бюджету громади, бо за рахунок бюджету фінансуються 6 закладів освіти. Освіта є пріоритетним напрямком, що визначено в Стратегії розвитку громади, а саме Стратегічна ціль 3. Покращення послуг, які надаються в громаді, оперативна ціль 3.1. Покращення якості освітньої галузі.

Також значна частина бюджету йде на забезпечення медичної сфери, що відповідає стратегічній цілі «Покращення послуг, які надаються в громаді», та, зокрема, оперативній цілі «Покращення якості медичного обслуговування». Фінансуємому з бюджету КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги «Сімейний лікар» підпорядковані 9 закладів, які забезпечують медичне обслуговування мешканців громади.

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

ОСВІТА
всього: **38 653,6**

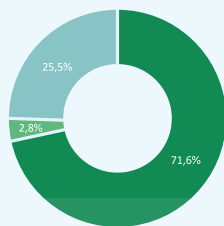
оплата праці
22 968,7

оплата енергоносіїв
4 459,5

інші видатки
11 225,4

УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ:
всього: **16 931,8**

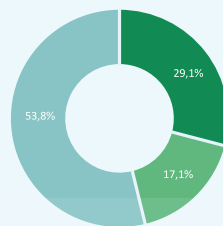
оплата праці
12 128,7

оплата енергоносіїв
478,6

інші видатки
4 324,5

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я:
всього: **5 237,4**

оплата праці
1 521,8

оплата енергоносіїв
897,9

інші видатки
2 817,7

од.виміру: тис. грн

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ

Августинівський ЗЗСО
5 653,3

видатки на 1 учня на рік
57,7

оплата праці (1 учень/рік)
32,3

■ 98 ■ 21 ■ 13

Широківський ЗЗСО
6 164

видатки на 1 учня на рік
47,8

оплата праці (1 учень/рік)
27,5

■ 129 ■ 27 ■ 13

надійшло благодійних внесків*
10 040

придбання комп'ютерної техніки,
спеціального обладнання - 261

фінансування капітального
ремонту - 2 501

інші видатки - 115

Лукашівський НВК «ЗНЗ-ЗДО»
6 161,5

видатки на 1 учня на рік
48,1

оплата праці (1 учень/рік)
28,6

■ 128 ■ 22 ■ 9

Володимирівський ЗЗСО «Успіх»
8 248,2

видатки на 1 учня на рік
43,9

оплата праці (1 учень/рік)
26,8

■ 188 ■ 28 ■ 13

надійшло благодійних внесків*
5 500

інші видатки
5 000

Відраднівський ЗЗСО
6 066,1

видатки на 1 учня на рік
52,7

оплата праці (1 учень/рік)
31,1

■ 115 ■ 22 ■ 16

Петропільський ОЗЗСО
6 360,5

видатки на 1 учня на рік
42,1

оплата праці (1 учень/рік)
26,4

■ 151 ■ 26 ■ 14

■ кількість учнів

■ кількість педагогічних
працівників

■ кількість іншого персоналу

*станом на 30.06.2019

од.виміру: тис. грн

ВИДАТКИ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я

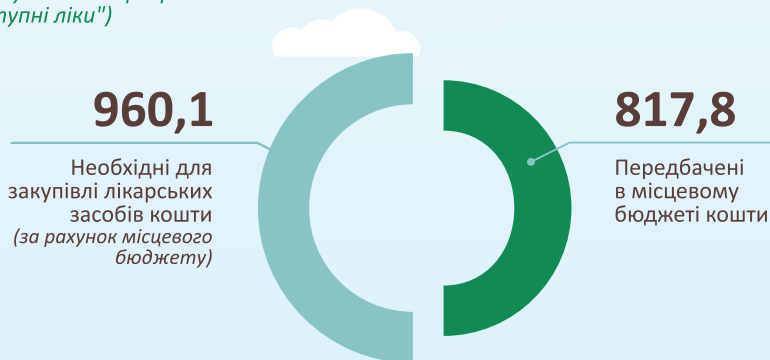
Центр первинної медико-санітарної допомоги «Сімейний лікар»

Всього:
5 237,4
од. виміру: тис. грн

Видатки на придбання медикаментів
(в тому числі за програмою "Доступні ліки")

кількість лікарів*

14

кількість іншого медичного персоналу*

28

% зносу медичного обладнання

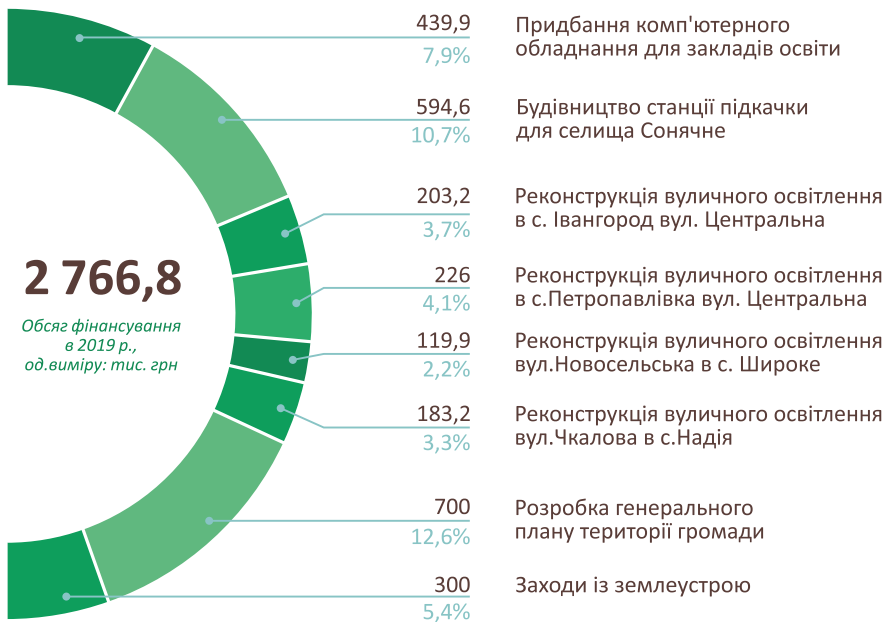
10%

*згідно штатного розпису на 01.01.2019

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Заходи із реконструкції вуличного освітлення та будівництво станції підкачки для с. Сонячне відповідають стратегічній цілі громади «Підвищення якості життя мешканців громади».

Придбання комп'ютерного обладнання спрямоване на реалізацію цілі розвитку громади щодо покращення якості освітньої галузі.

ПРОЕКТИ "ГРОМАДСЬКОГО БЮДЖЕТУ"

Громадський бюджет – частина коштів бюджету громади, щодо якої мешканці громади надають пропозиції як покращити свій населений пункт чи вулицю шляхом написання та подання проектів у визначені терміни, та обирають найкращі із запропонованих, голосуючи за них. Реалізація проектів – переможців фінансуються з бюджету громади у наступному за проведенням конкурсу році.

Всього на конкурс було подано **23** проекти, з **9** різних населених пунктів громади. У голосуванні взяли участь **1 704** жителів, тобто майже **14%** населення. **6** проектів-переможців реалізуються у 2019 році. «Громадський бюджет» у 2019 році складає **300 000** грн.

 23
проекти
було подано

ПРОЕКТИ ПЕРЕМОЖЦІ:

од.виміру: тис. грн

Обладнання танцювального залу в БК с. Відрадне

Благоустрій Родинного парку, с. Відрадне

Благоустрій дитячого майданчика «Сонячне сяйво», селище Сонячне

Облаштування центру культурного та спортивного розвитку дітей та молоді "Промінь", с. Августинівка

Облаштування соціально-культурного об'єкту «Зеленопільська бібліотека – центр розвитку та дозвілля»

Облаштування спортивного майданчика на території Петропільського опорного ЗЗСО в с. Петропіль

Враховуючи актуальність та відповідність стратегічним напрямам розвитку три поданих проекти за рішенням ради було реалізовано поза межами конкурсу за рахунок коштів, які не віднесено до «громадського бюджету». Загалом це надало можливість реалізувати більше проектів, поданих мешканцями громади.

Поза конкурсом було реалізовано такі проекти:

Парк відпочинку в с. Зеленопільля

За підтримки місцевого бізнесу, структурних підрозділів Широківської сільської ради з залученням активних мешканців розпочата висадка дерев для створення парку.

ІТ-курси у Відрадному

Надзвичайно цікавий і нестандартний проект, завдяки якому більше 60 мешканців громади мали змогу безкоштовно отримати сучасні знання в сфері ІТ.

Забезпечення культурних потреб людей похилого віку Широківської громади

Організовано шість поїздок до театру для представників Поважної ради.

 Адреса: 69089 м. Запоріжжя, вул. Героїв 37 батальйону, 137,
Широківська сільська рада, Запорізький район, Запорізька область

 +380612862120, +380612236210 (факс)

 shyroke.otg@gmail.com

 shyroke.org.ua

 facebook.com/shyroke.org.ua

Тираж: 1 000 екз.

